

Psykologigymnasiet

STOCKHOLM

MONOLOGER INFÖR ANTAGNINGAR 2026

Färdighetsprov till Psykologigymnasiet, Särskild variant teater

Könen som anges i monologerna kan du ändra så som du önskar. Om du inte önskar välja en av de nedanstående texterna har du möjlighet att välja en egen monolog av en valfri dramatiker/författare. En kopia av texten (datorutskriften) ska då lämnas till juryn innan du framför den.

Ur **Kaos är Granne med Gud** av Lars Norén

Vad i helvete vill du att jag skall göra! Vad kan jag göra, mamma? – Ingenting. Det finns ingenting som hjälper. När han inte ens kan hålla sig nykter den enda kvällen du är hemma?

Varför inte han? – Det är inte rättvist, det är det fan i mig inte... så vedervärdig som han har varit mot dig och mot oss så länge jag kan minnas, och så går du och blir sjuk istället. Jag kan inte begripa det. Jag vet inte vad jag skall göra längre. Jag är ju den ende som bryr mig om dig... jag skulle kunna slå ihjäl honom för det han har gjort mot dig – jag har varit nära många gånger – jag har fått hålla mig jävligt lugn hela tiden. Jag försöker tycka om honom, men det blir bara värre ju mer jag försöker... Jag vet inte vad det är som är fel – det är som ljudet av krita mot svarta tavlan – det bara gnisslar, jag vet inte varför, men så är det... jag vill bara slå ihjäl honom!

Ur **En midsommarnattsdröm** av William Shakespeare

Vad du är olik dig! Vad ska jag göra? Var går den gränsen, om du hatar mig?
Hatar du mig? Min älskling, vad har hänt? Jag är ju Hermia och du Lysander, Och jag är lika vacker nu som nyss. På en natt har du hunnit älska mig Och lämna mig – Gud, det är inte sant! Menar du allvar? Att du hatar mig Och älskar Helena. Å du din kräftsvulst! Skådespelerska! Din kärlekstjuv som smög omkring i natten Och stal hans hjärta från mig! Nu förstår jag. Hon har lagt märke till att hon är längre, En liten aning längre än vad jag är Och med sin längd, sin ståtliga figur, Sin jättehöjd, har hon förtrollat honom. Vad ska jag göra?

Ur Filmen **Fucking Åmål** av Lukas Moodysson

Alltså jag kan inte acceptera det här. Jag är ledsen men jag kan inte acceptera det här. Det här är min födelsedag och om det här är det bästa ni kan komma med så tycker jag att ni lika gärna kan låta bli. Ock du kan gå hem och ta parfymen med dig. Vi är bara kompisar på låtsas du och jag, för att vi inte har någon annan att vara med, så då får vi vara kompisar istället, eller hur? (paus) Vet du vad det

tråkigaste jag gjort i hela mitt liv? Vet du det? Det var när du och jag var på rullstolsbasket i Karlstad... Vet du, jag vill inte vara kompis med en Cp skadad idiot som lyssnar på Backstreet boys eller Arvingarna eller jag vet inte vad för skit du lyssnar på. Men skyll dig själv! Det är ditt fel det här. Jag ville ju aldrig ha någon fest, det var ju din idé. Det var ju du som ville, inte jag. Ni kan ju sitta här och njuta av den underbara rostbiffen.

Ur **Bad Girls** av Joyce Carol Oates

Åh... herregud!!! Vad är det, har det hänt nåt...? Varför sitter du här i mörkret? Sitter du och väntar på mig? Jag sa ju till er att ni inte skulle göra det. Varför tittar du på mig så där? Jag pratar med dig! Svara! Du, jag har rätt att vara ute så länge jag vill; hela natten om det är så. Jag är inte bara din förbannade morsa! Långt innan jag blev din "Morsa" var jag en kvinna – jag var mig själv! Du vet ingenting om mig. Jag har ett eget liv, jag vill ha ett eget liv, och jag skall få ett eget liv, fattar du det! (paus) Han är inte som dom andra... det är han inte! Han är bra människa; en anständig människa. Han skulle aldrig kunna skada nån av er... Ni har inte rätt att göra så mot mig... han är det bästa som hänt mig! Jag har rätt att bli lycklig. Ja, nä, nu går jag och lägger mig.

Ur **Björnen** av Anton Tjechov

Jaså det var både klumpigt och dumt? Ni tror kanske inte att jag har träffat samman med finare damer än ni? Snälla lilla frun! Tre gånger har jag duellerat om fruntimmer, tolv har jag övergivit, och nio har övergivit mig! Jojomen! Det var en tid när jag bar mig åt som en idiot och sprang omkring och fjäskade för damerna... Jag var kär, skrev vers och tittade på månen. Jag älskade vansinnigt och slösade bort halva min förmögenhet på föremålet, men nu – nu får det vara bra för mig. Nu är jag inte så lättantändlig längre. Svarta ögon, heta blickar, röda läppar, gropar i kinderna, månsken, viskningar, djupa suckar – nej sånt ger jag inte ett rött öre för numera. En karl, han lider av helveteskval och offerar allt vad han har, men ni fruntimmer! Ja, ni har ju själv råkat ut för olyckan att bli fruntimmer, så ni känner nog kvinnonaturen. Säg mig uppriktigt, har ni någonsin träffat på ett fruntimmer, som varit trogen och beständig? Det skulle i så fall vara gamla käringar och såna som ser ut som stryk. Trogna fruar – nej såna djur finns inte.

Ur **Soporna, Staden och Döden** av Rainer Werner Fassbinder.

Jag ber dig om förlåtelse. Det är kallt Franz. Knäna skakar. Jag har hosta. Jag har hostat i flera dagar. Det här hostandet gör en rädd. Jag skulle ha gått till doktorn men hade inga pengar. Jag kunde fråga Miss Violet, eller den tjocka. Det är bara det att – det är den här kylan, försök att förstå. Kylan bränner håren av skinnet på mig. Jag känner mig som en plockad höna, en som har stampat på guldtänderna. Till vem skall jag ropa om hjälp? De föraktar mig för att jag är mager. De betalar oss efter vikten säger du. Jag hör på dig. När du talar hör jag på dig, och om nätterna när du sover försöker jag tyda din andhämtning. Jag känner dig. Och den del av dig som jag känner gör mig inte rädd. Men de outgrundliga tankarna, de främmande känslorna, vad förstår väl en sådan som jag av det? Det gör mig mycket rädd.

Ur **Först föds man ju** av Line Knutzon

Jag heter Nymse – jag har just mist han som var min käraste genom ett helt år – men så träffade jag min vän – Tjutberg – och så satt vi på en bänk – och han berättade om några trådar – han smekte min kind och bara det att sitta på en bänk, jag menar, vad är det för liv man lever? – Jo, jo, man ska försöka få ut det bästa av allt i livet... är det inte så man säger? Få ut det bästa. Men det vill säga att det inte finns något som är helt bra i sig självt – man måste skrapa krämen av allt man har omkring sig, så att man till sist kan sitta där, mitt i all kräm, helt överviktig av lycka... eller hur? Jag skulle gärna vilja undersöka dina trådar – Om det skulle finnas någon tråd, som passar in i mig, en som jag kunde häkta fast mig i, och jag kunde få något vackert att se på i klart väder – förstår du?

Ur **Silver Star** av Kristina Lugn

Hur kan jag göra så här mot mamma? Är det här vad jag tycker att hon behöver? Är det här mitt sätt att tacka henne för att jag har förstört hela hennes liv? Va? Svara då? Kan du inte åtminstone svara på tilltal! Jävla unge! Att jag bara vågar vara så hänsynslös! Jag är försvunnen. Jag är mammas borttappade ansvarsbörda! Och nu börjar det bli mörkt. Nu börjar dom säkert undra om dom borde kontakta polisen. Satan också! Jag har sagt till alla i skolan att jag ska flytta till min pappa. Men jag vet inte ens var han bor. Men jag har sagt att jag aldrig mer kommer tillbaka till skolan. Dom tror att jag ska börja i Adolf Fredriks musikklasser och bo i en lägenhet med kakelugn och dator. Om jag vore en pappa skulle jag brinna för min dotter! Jag skulle ställa till med skogsbrand! Så att hon kom utspringande ur lågorna och kastade sig i min famn! Jag har nog gått vilse.

ur **Som löven i Vallombrosa** av Lars Norén

Då får väl jag gå och trösta henne igen. Som alltid. Jag måste alltid vara klok. Jag måste alltid vara den som är klokare. Det är min lott. Alla andra kan ta sig rätten att vara hur galna som helst, men jag... jag måste ställa till rätta och städa upp! Snart vill jag inte vara den som är klokaste i alla situationer! Det börjar tära på mig. Det tär mig. Ju oftare jag måste vara den klokare i en orimlig situation desto mer går det ut över mig och min känsla för vad jag tycker är rätt och fel. Det är mig det drabbar hårdast till slut... Jag får alltid gå under min egen kapacitet och leva mig in i hur dom sämre lottade har det tills jag förlorar all egen rymd och utveckling. Eftersom jag tydligen är den enda som tänker reagera på hur jag känner mig så är det väl jag som får resa mig upp och gå in och se vad som händer en av mina medmänniskor.

Ur **Mormor gråter** av Jonas Gardell

Jaha, nu passar det att äta. Nå, sätt sig allesammans, nu när maten blivit riktigt kall. Hoppas att ni är nöjda nu när ni har gjort mig så ledsen. Jag menar, här har jag stått i timmar i köket, här har jag varit vaken hela natten för att allt skulle bli så bra, men hugg för er bara, tänk inte på mig, säg inte tack. Varför skulle ni säga tack? Vem har någonsin tackar mig? En sån tanke! Gör som er far, se så girigt han tar för sig av skinkan! Allt jag kan tänka på är att denna skinka en gång satt på en lycklig gris! Allt jag

kan tänka på är att denna skinka en gång satt på en lyckligt hoppande och skuttande gris som förnöjt grymtade och bökade i jorden! Allt jag kan tänka på är att också denna gris hade en mor som bar honom i sitt sköte. Vad allt drömde väl inte denna grismor att hennes barn skulle bli, vad allt hoppades hon inte, vad allt utstod hon inte...

Ur **Huset som Rut glömde** av Eva Brise

På ett ställe såg jag en kille som stod ensam och jag gick fram till honom och sa: Kan inte du låtsas att du känner mig, så att jag slipper gå vidare med mitt sällskap och får stanna här istället? Han bara kollade på mig och sen la han handen runt min nacke och kysste mig. "Du är kvinnan i mitt liv" sa han. Och den natten sov vi inte mycket hemma i hans lilla lägenhet. Sen gick det väl några dagar, jag försökte ringa, men det var fel på telefonlinjerna så det bröts hela tiden. Men jag tänkte att jag är ju kvinnan i hans liv, så jag ska överraska honom. Jag ringde på hans dörr. Men han var inte hemma. Men jag tänkte att jag är kvinnan i hans liv, så jag kan vänta. Och jag hade ju mat och filter och så, så jag bodde där i hans trapp i nästan ett halvår, tufft. Så en dag vaknade jag av att någon sparkade på mig och det var han. Han sa: nu får du väl ändå ta och ge dig! Han hade missförstått allting och blivit rädd för mig. Och när jag frågade om han mindes att han sagt att jag var kvinnan i hans liv – då ringde han polisen! Då ringde han er!

Ur **Regnblommorna är vackra i år** av Mona Mörtlund

Jag minns en gång... Det var så kallt... jag hade varit hos en kompis... jag hörde honom därinne... hur han skrek och grät och slog sönder... jag vågade inte gå in och jag visste inte var ni var och... Det var så vackert norrskan den kvällen... jag var så kissnödig men jag vågade inte gå in och jag hade så ont i magen... Jag satte mig i snödrivan och det blev blött och kallt och jag var så rädd att han skulle komma ut och se mig. Mamma kom och hämtade mig sen, hon måste ha saknat mig. Denna ständiga rädsla. Varje gång han drack. Att han skulle börja skrika och gapa. Och slå sönder. Så man skulle få skämmas inför byborna. Minns du skammen. Agneta. Skammen och rädslan. Och det känns som om allt finns kvar. Det är någonting i luften... Jag kan inte andas här. Jag förstår inte att ni kan bo kvar, med alla minnen.

Ur **Pleasure** av Lisa Langseth

Ärlighet, det är jävligt viktigt faktiskt, för mig i alla fall, inget bullshit liksom. Är det nåt jag hatar så är det när man måste göra till sig för att folk ska gilla en. Sitta och hålla på och säga fina saker för att folk ska lyssna på vad man har att säga. Det är därför jag inte pallar brudar. Alltså inte att vara ihop med i alla fall. Klart om man träffar någon som man liksom kan slappna av med, som med Svante, ja då kanske. Men jag har fan aldrig träffat någon sån brud. Det är bara "nej men måste du ha på dig det där.., sitt ordentligt, kom i tid". Som man var en jävla hund. Som Petra, typisk sån, hon va fan helt jävla galen. Jag råkade glömma bort den där jävla Valentines Day och så ringer hon på mobilen, helt jävla hysterisk. "Åh du älskar inte mig! Alla mina kompisar har fått gelé hjärtan och små rosa jättegulliga puttinutt-penntroll av sina pojkvänner men du har inte ens skickat ett sms!" Jamen va fan.

Ur **Silver Star** av Kristina Lugn

Hur kan jag göra så här mot mamma? Är det här vad jag tycker att hon behöver? Är det här mitt sätt att tacka henne för att jag har förstört hela hennes liv? Va? Svara då! Kan du inte åtminstone svara på tilltal! Jävla unge! Att jag bara vågar vara så hänsynslös! Jag är försvunnen. Jag är mammas borttappade ansvarsbörda! Och nu börjar det bli mörkt. Nu börjar dom säkert undra om dom borde kontakta polisen. Satan också! Jag har sagt till alla i skolan att jag ska flytta till min pappa. Men jag vet inte ens var han bor. Men jag har sagt att jag aldrig mer kommer tillbaka till skolan. Dom tror att jag ska börja i Adolf Fredriks musikklasser och bo i en lägenhet med kakelugn och dator. Om jag vore en pappa skulle jag brinna för min dotter! Jag skulle ställa till med skogsbrand! Så att hon kom utspringande ur lågorna och kastade sig i min famn! Jag har nog gått vilse

Ur **Hand i hand** av Sofia Fredén

Jag har kallat mig själv för ett svin, men vad hjälper det, vad man kallar sig själv? Det är inte förrän nån annan kallar en för det, som man helt och hållet förstår vad det är man är. Det är svårt för mig att se mitt inre svin i ögonen, men när jag står framför spegeln, eller går förbi ett skyltfönster och ser mig själv, så ser jag det, och det ser på mig, och säger; "Hej där, jag är ditt inre svin, vart är du på väg?" "Jag är på väg ditåt." "Jag med." Vart jag än gå så går svinet med. Men ändå är det svårt att förstå att jag är ett svin. Men det är jag. Jag tycker inte att det klär mig, men det kommer att klä mig, om jag bara får vara det ett tag till. Det är en fråga om att vänja sig vid vad man är. Det är som med narkomaner, det är svårt att tänka sig hur dom skulle se ut, om dom inte var narkomaner. Det är som om det klär dom.

Ur **Doft av honung** av Shelagh Delaney

Jag vill inte ha hans unge; jag vill inte att den ska komma, jag vill inte bli mamma. Jag vill aldrig se honom mer. Jag älskar inte honom, Han var bara en dröm, jag drömde. Vi kunde sjunga och dansa samman och han var vacker och mjuk. I julas, när han var här, hade jag den finaste jul, jag nånsin haft. Jag har nästan alltid varit ensam på jularna. Helen brukade vara ute med nån karl och jag brukade sitta i en eller annan håla, på olika skolhem, med olika ansikten kring mig, olika människor som dök upp. Så mötte jag honom... Den svarte prins.

Ur **Ljug mig en sanning** av Peter Pohl

Ge fan i den fjärde tallriken nu! Du är puckad! Tre år, Madde! Fattar du vad det är? Tre år har gått, och du har inte fattat att hon inte kommer! Förra året fyllde farsan fyrtio jämnt, men inte fan kom morsan. Inte ens då, Madde! Du lever på en stor jävla lögn! Farsan skulle bli vansinnig om mamma satt här, typ: "Hej, hej, här har ni mej. Jag blev visst borta lite längre än vanligt"... Vet du varför morsan stack. Madde, vet du det? Har du aldrig tänkt på det? Vet du vad hon stack ifrån? Oss! Oss. Dej och mej och farsan. Och om hon kom nu, vet du vad hon skulle komma tillbaka till, typ? Hit? Madde, lyssna på frågan. Jag frågade inte vart hon skulle komma, typ, utan vad hon skulle komma till. Till vem? Till oss Madde, samma jävla oss som hon stack ifrån. Hon kommer inte. Ge fan i den där tallriken nu!